

Predmet C-165/20

**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 98. stavka 1.
Poslovnika Suda**

Datum podnošenja:

16. travnja 2020.

Sud koji je uputio zahtjev:

Verwaltungsgericht Berlin (Njemačka)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

30. ožujka 2020.

Tužitelj:

ET kao stečajni upravitelj društva Air Berlin PLC & Co.
Luftverkehrs KG (AB KG)

Tuženik:

Savezna Republika Njemačka

Predmet glavnog postupka

Tužba radi stavljanja izvan snage odluke o dodjeli emisijskih jedinica u zrakoplovstvu

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

Tumačenje prava Unije, u ovom predmetu odredaba direktiva 2003/87/EZ i 2008/101/EZ i Uredbe (EU) br. 2013/389; članak 267. UFEU-a

Prethodna pitanja

1. Treba li Direktivu 2003/87/EZ i Direktivu 2008/101/EZ, uzimajući u obzir uvodnu izjavu 20. Direktive 2008/101/EZ, tumačiti na način da im se protivi stavljanje izvan snage besplatne dodjele emisijskih jedinica za zrakoplovstvo operateru zrakoplova za godine 2018. do 2020. ako je dodjela izvršena za godine

2013. do 2020., a operater zrakoplova svoju je zrakoplovnu djelatnost zbog stečaja prestao obavljati 2017.?

Treba li članak 3.f stavak 1. Direktive 2003/87/EZ tumačiti na način da stavljanje izvan snage odluke o dodjeli nakon prestanka obavljanja zrakoplovne djelatnosti zbog stečaja ovisi o tome hoće li drugi operater zrakoplova nastaviti obavljati zrakoplovne djelatnosti? Treba li članak 3.f stavak 1. Direktive 2003/87/EZ tumačiti na način da nastavak obavljanja zrakoplovne djelatnosti postoji ako je pravo slijetanja u takozvanim koordiniranim zračnim lukama (slotovi) djelomice (za kratke i srednje letove zračnog prijevoznika u stečaju) prodano trima drugima operaterima zrakoplova?

2. U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje:

Jesu li odredbe iz članka 10. stavka 5., članka 29., članka 55. stavka 1. točke (a) i stavka 3. te članka 56. Uredbe 389/2013 (Uredba o uspostavi Registra Unije iz 2013.) u skladu s Direktivom 2003/87/EZ i Direktivom 2008/101/EZ i mogu li se primjenjivati ako se protive izdavanju dodijeljenih besplatnih emisijskih jedinica u zrakoplovstvu, ali koje još nisu izdane, u slučaju da operater zrakoplova zbog stečaja prestane obavljati zrakoplovnu djelatnost?

3. U slučaju niječnog odgovora na prvo pitanje:

Treba li direktive 2003/87/EZ i 2008/101/EZ tumačiti na način da je stavljanje odluke o besplatnoj dodjeli emisijskih jedinica u zrakoplovstvu izvan snage prema pravu Unije obvezno?

4. U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje kao i u slučaju niječnog odgovora na treće pitanje:

Treba li članak 3.c stavak 3.a., članak 28.a stavke 1. i 2. i članak 28.b stavak 2. Direktive 2003/87/EZ u verziji kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2018/410 tumačiti na način da treće razdoblje trgovanja za operatere zrakoplova ne završava istekom 2020. nego tek 2023.?

5. U slučaju niječnog odgovora na četvrto pitanje:

Mogu li se prava na dodatnu dodjelu besplatnih emisijskih jedinica operaterima zrakoplova za treće razdoblje trgovanja ostvariti nakon završetka tog razdoblja trgovanja putem emisijskih jedinica iz četvrtog razdoblja trgovanja ako se postojanje takvog prava na dodjelu sudski utvrdi tek nakon isteka trećeg razdoblja trgovanja ili prava na dodjelu koja još nisu ostvarena prestaju sa završetkom trećeg razdoblja trgovanja?

Navedene odredbe prava Unije

Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ, kako je izmijenjena Direktivom 2009/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o izmjeni Direktive 2003/87/EZ u svrhu poboljšanja i proširenja sustava Zajednice za trgovanje emisijskim jedinicama stakleničkih plinova,

posebno članak 10.a stavci 19. i 20. Direktive 2003/87 u verziji Odluke (EU) 2015/1814 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. listopada 2015.,

članak 10.a stavci 19., 20. Direktive 2003/87 u verziji Direktive (EU) 2018/410 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2017.,

članak 3.c stavak 1., 2. i 3.a., članak 3.f stavci 1. i 8., članak 28.a stavci 1., 2. i 4. Direktive 2003/87 u verziji Direktive 2018/410,

članak 10. stavak 5., članak 29., članak 55. stavak 1. točka (a), članak 56. stavak 3. Uredbe Komisije (EU) br. 389/2013 od 2. svibnja 2013. o uspostavi Registra Unije

Odluka 377/2013/EU od 24. travnja 2013., Uredbe (EU) br. 421/2014 od 16. travnja 2014. i (EU) 2017/2392 od 29. prosinca 2017.

Članak 107. i 119. UFEU-a i članci 17. i 20. Povelje Europske unije o temeljnim pravima

Direktiva 2008/101/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenog 2008. o izmjeni Direktive 2003/87/EZ radi uključivanja zrakoplovnih djelatnosti u sustav trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice, uvodna izjava 20.

Navedena nacionalna pravila

Gesetz über den Handel mit Berechtigungen zur Emission von Treibhausgasen (Zakon o trgovanju emisijama stakleničkih plinova, u daljnjem tekstu: TEHG), članak 2. stavak 6., članak 9. stavak 6., članak 11. (u verziji Zakona od 15. srpnja 2013.) i članak 11. stavci 1. i 6. (u verziji Zakona od 18. siječnja 2019.), članak 30.

Verordnung über die Zuteilung von Treibhausgas-Emissionsberechtigungen in der Handelsperiode 2013 bis 2020 (Uredba o dodjeli emisija stakleničkih plinova u razdoblju trgovanja 2013. do 2020., u daljnjem tekstu: ZuV 2020.),

Verwaltungsverfahrensgesetz (Zakon o upravnom postupku, u daljnjem tekstu: VwVfG), članci 48. i 49.

Kratak prikaz činjenica i postupka

- 1 Društvo Air Berlin PLC & Co. Luftverkehrs KG (AB KG) (u daljnjem tekstu: Air Berlin) do druge polovice godine 2017. obavljalo djelatnost komercijalnog operatera zrakoplova i podlijevalo obvezi trgovanja emisijskim jedinicama. Deutsche Emissionshandelsstelle (Njemačka služba za trgovanje emisijskim jedinicama) dodijelila je Air Berlinu rješenjem od 12. prosinca 2011. za razdoblja dodjele 2012. kao i od 2013. do 2020. sveukupno 28 759 739 emisijskih jedinica za zrakoplovstvo. Za godine 2013. do 2020. dodijeljeno je za svaku godinu po 3 174 922 emisijskih jedinica za zrakoplovstvo. Deutsche Emissionshandelsstelle (Njemačka služba za trgovanje emisijskim jedinicama) svojim je rješenjem od 15. siječnja 2015., a na temelju Uredbom (EU) br. 421/2014 uvedene suspenzije uključivanja tamo navedenih međunarodnih letova u obvezu trgovanja emisijskim jedinicama za razdoblje 2013. do 2016., djelomično poništila rješenje o dodjeli od 12. prosinca 2011. i utvrdila dodjelu u opsegu od 18 779 668 emisijskih jedinica za zrakoplovstvo. To je rješenje o poništenju konačno.
- 2 15. kolovoza 2017. Air Berlin podnio je prijedlog za otvaranje stečajnog postupka nad vlastitom imovinom. Nadležni stečajni sud odredio je privremenu osobnu upravu društva Air Berlin. Dana 28. listopada 2017. Air Berlin je službeno prestao s obavljanjem zrakoplovne djelatnosti. Odlukom stečajnog suda od 1. studenoga 2017. otvoren je glavni stečajni postupak. Dana 16. siječnja 2018. za stečajnog upravitelja imenovan je ET.
- 3 Dana 28. veljače 2018. Deutsche Emissionshandelsstelle (Njemačka služba za trgovanje emisijskim jedinicama) donijela je u odnosu na ET-a u svojstvu stečajnog upravitelja rješenje koje obuhvaća sveukupno pet točaka. U točki 1. ta je služba djelomično poništila rješenje od 12. prosinca 2011. u obliku rješenja o poništenju od 15. siječnja 2015. i ponovno utvrdila dodjelu za razdoblje od 2013. do 2020. godine koje obuhvaća 12 159 960 emisijskih jedinica. U točki 2. djelomično je poništila dodjelu za razdoblje od 2013. do 2020. u dijelu u kojem emisijske jedinice za zrakoplovstvo nakon oduzimanja za razdoblje dodjele 2012. premašuju 7 599 975 emisijskih jedinica za zrakoplovstvo. Pritom je utvrđeno da je izdavanje izmijenjene dodjele za razdoblje od 2013. do 2017. već u cijelosti izvršeno, a za razdoblje od 2018. do 2020. izdavanje neće uslijediti.
- 4 U obrazloženju je navedeno da je poništenje navedeno u točki 1. posljedica nastavka suspenzije uključivanja određenih međunarodnih letova u obvezu predaje na temelju Uredbe (EU) 2017/2392 za razdoblje od 2017. do 2020. Poništenje navedeno u točki 2. posljedica je činjenice da je Air Berlin nakon otvaranja predmetnog stečajnog postupka prema vlastitim navodima 28. listopada 2017. obustavio zračni prijevoz. Operativna licencija EU-a istekla je 1. veljače 2018.
- 5 Deutsche Emissionshandelsstelle (Njemačka služba za trgovanje emisijskim jedinicama) odbila je žalbu podnesenu protiv rješenja od 28. veljače 2018.

rješenjem o žalbi od 19. lipnja 2018. Svojom tužbom ET u bitnome osporava točku 2. tog rješenja od 28. veljače 2018. donesenog u obliku rješenja o žalbi.

Bitna argumentacija stranaka glavnog postupka

- 6 **Tužitelj** smatra da se djelomično poništenje iz točke 2. rješenja ne može temeljiti na člancima 48. i 49. VwVfG-a (poništenje nezakonitog, odnosno ukidanje zakonitog upravnog akta). Naime, ni članak 11. TEHG-a ni preostale odredbe TEHG-a ne sadržavaju pravilo o stavljanju izvan snage već donesene odluke o dodjeli operateru zrakoplova. Stavljanje dodjele izvan snage isto se tako protivi i volji zakonodavca Unije. Uvodna izjava 20. Direktive 2008/101/EZ navodi: „Operaterima zrakoplova koji su prestali s radom emisijske bi jedinice trebalo nastaviti izdavati do kraja razdoblja za koje su slobodne emisijske jedinice već raspodijeljene.” Zakonodavac Unije nedvosmisleno je naložio daljnje postojanje prava na dodjelu. To je, prema mišljenju tužitelja, i primjereno jer bi ukupna količina dodijeljenih emisijskih jedinica ostala nepromijenjena. Tužitelj upućuje na obrazloženje prijedloga Gesetza zur Anpassung der Rechtsgrundlagen für die Fortentwicklung des europäischen Emissionshandels (Zakon o usklađivanju pravnih osnova za daljnji razvoj europskog trgovanja emisijskim jedinicama od 27. lipnja 2018.). Buduće pravilo u novododanom stavku 6. članka 11. TEHG-a obuhvaća upravo predmetnu spornu situaciju. Međutim, ta pravna osnova na kojoj se temelji odgovarajuće ovlaštenje još ne postoji, nego se tek treba uspostaviti za ubuduće. Stoga trenutno odgovarajuće ovlaštenje za donošenje takve odluke još ne postoji.
- 7 U svakom slučaju, Air Berlin je imao legitimna očekivanja u pogledu daljnjeg važenja odluke o dodjeli te je emisijske jedinice za zrakoplovstvo koje su mu izdane 2017. već u proljeće/ljeto 2017. u većem dijelu prodao. To se dogodilo, navodi tužitelj, u očekivanju i u povjerenju u izdavanje emisijskih jedinica tijekom idućih godina razdoblja trgovanja emisijskim jedinicama. Tužitelj smatra da povjerenje u daljnje postojanje odluke o dodjeli treba zaštititi. Nadalje navodi da se stečaj u trenutku prodaje emisijskih jedinica za zračni promet koje su izdane 2017. još nije mogao predvidjeti.
- 8 Na temelju dosadašnjih saznanja tužitelja, Air Berlinu je 11. kolovoza 2017. iznenada odbijeno financiranje, što je dovelo do ostvarenja stečajnih razloga. Čak i da se stečaj u trenutku prodaje već mogao predvidjeti, povjerenje Air Berlina trebalo bi zaštititi. Naime, iz već citirane uvodne izjave 20. Direktive 2008/101 nedvojbeno proizlazi da je Air Berlin čak i u slučaju prestanka rada još uvijek mogao računati na dodjelu emisijskih jedinica za tekuće razdoblje dodjele.
- 9 Svi zrakoplovi Air Berlinove flote unajmljeni su od različitih davatelja leasinga. U okviru prethodnog stečajnog postupka kao i nakon otvaranja stečajnog postupka, vremenska razdoblja dodijeljena Air Berlinu potrebna kako bi se infrastruktura zračnih luka u takozvanim koordiniranim zračnim lukama na određene dane i u određeno vrijeme mogla koristiti za uzlijetanje i slijetanje (slotovi) bila su u

kontekstu prodaje imovine prodana operaterima Deutsche Lufthansa, Easyjet i Thomas Cook. O tome jesu li ta poduzeća preuzete slotove uistinu i koristila na način kako je to prethodno činio Air Berlin ili su se koristila drugim rutama leta, tužitelj nema saznanja. Prodani su bili slotovi za kratke i srednje letove.

- 10 Tužitelj smatra da nastavak obavljanja zrakoplovnih djelatnosti u smislu članka 3.f stavka 1. Direktive 2003/87 nije bitan za pitanje daljnjeg postojanja dodjele operaterima zrakoplova. Uostalom, do sada u sudskoj praksi nije pojašnjeno pitanje kada treba pretpostaviti da je riječ o nastavku obavljanja djelatnosti u smislu prethodno navedene odredbe.
- 11 Stoga je po mišljenju tužitelja neshvatljivo zbog čega bi javni interes za funkcionalno trgovanje emisijskim jedinicama bez stavljanja odluke o dodjeli izvan snage bio ugrožen te bi se Air Berlinu neopravdano pogodovalo na štetu drugih sudionika na tržištu. Tužitelj smatra da ne prijeti narušavanje tržišnog natjecanja jer Air Berlin u tržišnom natjecanju više uopće ne sudjeluje.
- 12 **Tuženik** navodi da su članci 48. i 49. VwVfG-a bili dovoljna osnova za stavljanje dodjele za razdoblje 2018. do 2020. izvan snage.
- 13 Dodjela je prvotno izvršena za razdoblje 2013. do 2020. na temelju činjenice da će Air Berlin svoju zrakoplovnu djelatnost koja podliježe trgovanju emisijskim jedinicama obavljati do 2020. godine. Od trenutka konačnog prestanka svog rada, Air Berlin više ne podliježe sustavu trgovanja emisijskim jedinicama, a time više nije obuhvaćen ni područjem primjene TEHG-a. Istekom operativne licencije otpada i svojstvo Air Berlina kao operatera zrakoplova. U skladu s TEHG-om, pravo na dodjelu povezano je s postojanjem obveze trgovanja emisijskim jedinicama. To se ne protivi pravu Unije. Naime, svojom presudom od 28. veljače 2018., *Trinseo Deutschland (C-577/16, EU:C:2018:127)* Sud je izričito utvrdio da je postrojenje obuhvaćeno sustavom trgovanja emisijskim jedinicama samo ako stvara izravne emisije CO₂. Prema toj presudi, samo postrojenja čije su djelatnosti obuhvaćene, u skladu s člankom 2. stavkom 1. Direktive 2003/87, sustavom trgovanja emisijskim jedinicama, mogu se koristiti besplatnom dodjelom takvih jedinica. Ti se navodi, smatra tuženik, odgovarajuće primjenjuju i na zrakoplovne djelatnosti.
- 14 S tim u skladu članak 10. stavak 5. Uredbe br. 389/2013 predviđa da se račun operatera zrakoplova koji više ne obavlja letove uključene u sustav trgovanja emisijskim jedinicama mijenja u status „isključen”. U skladu s člankom 10. stavkom 6. Uredbe br. 389/2013 s takvog se računa ne mogu više pokretati procesi, osim ako je riječ o razdoblju u kojem račun još nije bio isključen. Članak 56. stavak 1. Uredbe br. 389/2013 određuje da Nacionalni administrator u nacionalnoj tablici dodjele emisijskih jedinica za zrakoplovstvo za svakog operatera i za svaku godinu navodi dodjeljuju li se operateru zrakoplova emisijske jedinice za tu godinu ili ne. Uključivanje tih pravila u Uredbu br. 389/2013 potvrđuje da stavljanje odluka o dodjeli izvan snage mora biti dopušteno.

- 15 Uvodna izjava 20. Direktive 2008/101 oprečna je sustavu trgovanja emisijskim jedinicama. Ta je uvodna izjava sastavljena vremenski prije donošenja Uredbe br. 389/2013 koja joj je nedvojbeno proturječi te se više ne ponavlja u Uredbama br. 421/2014 od 16. travnja 2014. i 2017/2392 od 13. prosinca 2017. kojima je Direktiva 2003/87 izmijenjena u odnosu na zrakoplovstvo.
- 16 Nadalje, tuženik smatra da se tužitelj ne može pozivati ni na legitimna očekivanja Air Berlina. Moguće povjerenje bilo bi potrebno štiti samo da je Air Berlin prilikom prodaje dodijeljenih mu emisijskih jedinica za godinu 2017. mogao smatrati da će mu emisijske jedinice biti dodijeljene čak i ako prestane s obavljanjem djelatnosti. Međutim, za takvu neku pretpostavku povod ne postoji ni u pravilima o dodjeli ni u ponašanju tuženika. Osim toga, poništenje je i u javnom interesu, smatra tuženik. Načelo prava trgovanja emisijskim jedinicama bilo bi lišeno svog smisla ako bi se ta prava našla na tržištu. Time bi došlo do iskrivljavanja tržišne cijene.
- 17 Tuženik zaključuje da zadržavanje dodjele u slučaju prestanka obavljanja zrakoplovnih djelatnosti nije u skladu sa zabranom državnih potpora u skladu s člankom 107. UFEU-a, načelom otvorenog tržišnog gospodarstva sa slobodnim tržišnim natjecanjem u skladu s člankom 119. stavkom 1. UFEU-a, pravom na slobodu poduzetništva u skladu s člankom [16]. Povelje i načelom jednakosti pred zakonom u skladu s člankom 20. Povelje.

Kratki prikaz obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku

- 18 **Prvo prethodno pitanje** služi pojašnjenju značenja uvodne izjave 20. Direktive 2008/101. Sud koji je uputio zahtjev smatra da nijedna konkretna odredba mjerodavnog sekundarnog prava ne sadržava pravilo koje je u suprotnosti sa sadržajem te uvodne izjave. Čini se da taj sud u konačnici nije uvjeren u dopuštenje zadržavanja dodijeljenih emisijskih jedinica za zrakoplovstvo unatoč prestanku obavljanja zrakoplovnih djelatnosti.
- 19 Prema sudskoj praksi Suda Europske unije, pri tumačenju Direktive 2003/87 u obzir je potrebno uzeti i ciljeve koji se tim pravilom nastoje ostvariti. Glavni cilj te direktive je zaštita okoliša smanjenjem emisija stakleničkih plinova. Besplatna dodjela emisijskih jedinica čini dio posebnog sustava prijelaznih pravila kojim se odstupa od načela prema kojemu se emisijske jedinice moraju dodjeljivati na temelju sustava dražbovne prodaje, propisanog člankom 10. Direktive 2003/87 (vidjeti presudu od 20. lipnja 2019., ExxonMobil Deutschland, C-682/17, EU:C:2019:518, t. 71. i t. 82., kao i presudu od 28. srpnja 2016., Vattenfall Europe Generation, C-457/15, EU:C:2016:613, t. 39. i navedenu sudsku praksu). Zbog nedostatka pravila sekundarnog prava potrebno je, međutim, da Sud konačno razjasni to pitanje uzimajući u obzir prigovore koje je istaknuo tuženik u pogledu zabrane državne potpore u skladu s člankom 107. UFEU-a, načela otvorenog tržišnog gospodarstva sa slobodnim tržišnim natjecanjem u skladu s člankom 119. stavkom 1. UFEU-a kao i članaka [16]. i 20. Povelje.

- 20 Što se tiče nastavka obavljanja zrakoplovnih djelatnosti u skladu s člankom 3.f stavkom 1. Direktive 2003/87, do sada nije objašnjeno ni što se zahtijeva za nastavak obavljanja djelatnosti u smislu te odredbe, ni ovisi li dopuštenje zadržavanja dodijeljenih emisijskih jedinica o okolnosti je li obavljanje zrakoplovnih djelatnosti u cijelosti ili djelomično nastavljeno u smislu prethodno navedene odredbe.
- 21 U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje, **drugo prethodno pitanje** služi pojašnjenju tumačenja valjanosti odredaba članka 10. stavaka 5., članka 29., 55. i 56. Uredbe br. 389/2013. Te se odredbe odnose na posljedicu prestanka obavljanja djelatnosti operatera zrakoplova s obzirom na status računa i prijenos emisijskih jedinica na račun.
- 22 **Treće prethodno pitanje**, pomoću kojeg treba pojasniti je li stavljanje izvan snage odluke o dodjeli u slučaju prestanka obavljanja zrakoplovnih djelatnosti obvezno prema pravu Unije, relevantno je za tumačenje usklađenosti nacionalnih pravila o poništenju i ukidanju upravnih akata iz članaka 48. i 49. VwVfG-a s pravom Unije. U slučaju potvrdnog odgovora na treće pitanje, to ima učinke na nacionalna pravila u pogledu diskrecijske ovlasti koja je člancima 48. i 49. VwVfG-a dana nadležnom tijelu kao i u pogledu trenutka od kojeg se odluka o dodjeli može, odnosno mora staviti izvan snage.
- 23 Četvrto i peto prethodno pitanje relevantni su za donošenje odluke ako se u predmetnom postupku povodom tužbe ne može donijeti pravomoćna odluka prije isteka trećeg razdoblja trgovanja.
- 24 Treće razdoblje trgovanja završava za operatere postrojenja koji podliježu obvezi trgovanja emisijskim jedinicama 31. prosinca 2020. Pravila iz članka 28.b stavka 2. Direktive 2003/87 i članka 11. stavka 1. TEHG-a u verziji od 18. siječnja 2019. otvaraju pitanje vrijedi li za operatere zrakoplova da, za razliku od operatera drugih postrojenja, istek godine 2020. nema nikakve učinke na prava na dodjelu emisijskih jedinica koja u tom trenutku još postoje.
- 25 **Četvrtim prethodnim pitanjem** potrebno je razjasniti kada završava treće razdoblje trgovanja za operatere zrakoplova.
- 26 U slučaju da se na četvrto prethodno pitanje odgovori na način da i za operatere zrakoplova treće razdoblje trgovanja završava 31. prosinca 2020., za donošenje odluke je prema shvaćanju suda koji je uputio zahtjev relevantan odgovor na **peto prethodno pitanje**.
- 27 Prema sudskoj praksi njemačkih sudova, završetak prvog i drugog razdoblja trgovanja doveo je do toga da se do 30. travnja godine koja slijedi nakon završetka razdoblja trgovanja prava na dodjelu koja su još postojeća više nisu mogla ostvariti, nego su prestala zbog nepostojanja izričite prijelazne odredbe u nacionalnom pravu. U trećem razdoblju trgovanja također ne postoji prijelazna odredba u nacionalnom pravu za prava na dodjelu koja su još u tijeku pred sudom i stoga još postojeća. Taj nedostatak nacionalne prijelazne odredbe obrazložen je

time da su pravila o besplatnoj dodjeli jedinica u razdoblju trgovanja od 2021. do 2030. u konačnici utvrđena Uredbom EU-a o dodjeli te je poravnanje prava na dodjelu koje se odnosi na sva razdoblja dopušteno samo ako je to predviđeno Uredbom EU-a o dodjeli za četvrto razdoblje trgovanja.

- 28 Sud koji je uputio zahtjev zalaže se za jedinstvenu ocjenu još postojećih prava na dodjelu u skladu s pravom Unije. Taj sud ističe da se izričito pravilo o tome ne nalazi ni u Direktivi 2003/87 ni u Odluci 2011/278. Isto tako ni u Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2019/331 od 19. prosinca 2018. (SL 2019., L 59, str. 8., Uredba EU-a o dodjeli), koja je u međuvremenu donesena, nema pravila o poravnanju prava na dodjelu koje se odnosi na sva razdoblja, primjerice, u obliku pridržaja sudskoj praksi .
- 29 Rezerva postoji samo za nove sudionike na tržištu u skladu s člankom 10.a stavkom 7. Direktive 2003/87 i člankom 18. Uredbe EU-a o dodjeli kao i u obliku posebne rezerve za operatere zrakoplova u skladu s člankom 3.f Direktive 2003/87. Pravilo iz članka 13. Direktive 2003/87 o valjanosti emisijskih jedinica ne rješava problem emisijskih jedinica koje nakon završetka trećeg razdoblja trgovanja još nisu dodijeljene. Prema uvodnoj izjavi 7. Odluke (EU) 2015/1814 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. listopada 2015., emisijske jedinice koje u skladu s člankom 10.a stavkom 7. Direktive 2003/87 i člankom 10.a stavcima 19. i 20. te direktive nisu dodijeljene nijednom postrojenju („neraspoređene emisijske jedinice”) stavlja se u rezervu u 2020. Prema mišljenju ovog suda, uvodna izjava 7. govori u prilog tomu da prijelaz iz trećeg u četvrto razdoblje trgovanja ne dovodi do prestanka prava na dodatnu dodjelu koja do tog trenutka još nisu ostvarena. Međutim, nema jasnog pravila o sudbini prava na dodatnu dodjelu koja nisu ostvarena do kraja trećeg razdoblja trgovanja.
- 30 To se pitanje postavlja u nekoliko postupaka koji se vode pred sudom koji je uputio zahtjev kao i drugim sudovima. Budući da pravomoćna odluka do kraja razdoblja trgovanja neće biti moguća u svim postupcima te se zbog dosadašnje sudske prakse njemačkih sudova operatori postrojenja pribojavaju prestanka prava na dodjelu, pred sudom koji je uputio zahtjev već su najavljeni postupci za privremenu pravnu zaštitu. U takvim postupcima privremene pravne zaštite ovaj sud ne može predvidjeti potrebnu odluku Suda EU-a o tom pitanju.
- 31 Sud koji je uputio zahtjev zahtijeva od Suda EU-a da pojasni pitanje posljedica završetka trećeg razdoblja trgovanja na sudbinu prava na dodjelu koja do ovog trenutka još nisu ostvarena pa i neovisno o odgovorima na ostala prethodna pitanja jer je riječ o temeljnom pitanju koje se postavlja u svim sudskim postupcima vezanim za dodatnu dodjelu emisijskih jedinica koji su još u tijeku u Uniji i koje treba hitno pojašnjenje radi pravne sigurnosti i jedinstvene primjene europskog prava o trgovanju emisijama.